

DAN SCHILLING & LORI CHAPMAN LONGFRITZOVÁ

Do posledního dechu

Hrdinský boj amerických speciálních jednotek
v afghánských horách

OMNIBOOKS

This edition published by arrangement with Grand Central Publishing, New York, New York, USA. All rights reserved.

Copyright © 2019 by Dan Schilling and Lori J. Longfritz

Translation © 2020 Daniel Dominik

ISBN 978-80-88274-50-6

DAN SCHILLING & LORI CHAPMAN LONGFRITZOVÁ

DAN SCHILLING & LORI CHAPMAN LONGFRITZOVÁ

Do posledního dechu

Hrdinský boj amerických speciálních jednotek v afghánských horách

Úvod

Tato kniha je výběrem z historie jedné z nejschopnějších a nejméně známých speciálních jednotek v dějinách lidského válčení. Jako mnoho hrdinských válečných příběhů začíná krizí.

Je to také příběh jednoho muže, Johna Chapmana, který obdrží nejvyšší národní vyznamenání za statečnost, když zachránil život třiatdvaceti kamarádům za cenu svého vlastního.

Konečně to je také historie Chapmanových kolegů, speciálních taktických operátorů, během operace Anaconda, první velké americké operace v probíhající globální válce s terorismem. Do historie vešlo, jak hrstka speciálních taktických operátorů dokázala s využitím svých jedinečných zkušeností a důvtipu odvrátit katastrofu a zneškodnit mnoho bojovníků Al-Káidy a Tálibánu, i když tato nešťastná operace dodnes pokračuje v odhalování svých tajemství.

Tato historie mužů z Combat Control Team (známých obecně pod zkratkou CCT používanou hromadně nebo na úrovni jednotlivců) není rozhodně úplná; je to spíše reprezentativní výběr odhodláních, schopností, úspěchů a ztrát. Důstojník Delta Force Tom Greer, který vedl lov na bin Ládina, píše ve své knize *Kill Bin Laden*, že „speciální taktičtí operátoři jsou nejschopnější a jedinečně vycvičení operátoři speciálních jednotek na světě. Úvodní výcvikové výběrové síto pro speciální taktickou letku amerického letectva trvá stejně dlouho a stojí dvakrát tolik potu, než cesta k tomu stát se operátorem Navy SEAL nebo Delta Force. A to znamená dostat se na místo, kde mohou dělat práci, pro kterou byli skutečně vycvičení, tedy přivolávat smrtící letecké útoky.“

Role CCT je výjimečná v tom, že jsou tam, kdekoliv jsou potřeba. V knize *Kill Bin Laden* Greer poznamenává, že „v relativně uzavřeném světě speciálních jednotek je útočníků a odstřelovačů dvanáct do tuctu. Ano, tito muži jsou vycvičení v mnoha smrtících dovednostech a v umění boje proti terorismu. Ale i když jste nejlepší z nejlepších, neznamená to, že jste nejlepší ve všem. Každý operátor Delta Force může dosvědčit schopnosti speciálních taktických operátorů letectva a jen zřídka zasahují bez mužů, kteří nosí šarlatové barety.“ CCT nejsou trvale přiděleni k týmům speciálních jednotek nebo útvarům Navy SEAL. Mohou bojovat s nimi, ale jsou k nim přiveleni, abych použil vojenský termín (myšleno začlenění nebo přidělení), když jsou potřeba pro bojové operace. Proto tito muži nasbírají v nejdéle probíhající americké válce v součtu víc bojových akcí než jejich protějšky ze speciálních jednotek námořnictva a armády, což z některých dělá nejzkušenější veterány ze všech předchozích amerických válek. Během globální humanitární krize dorazí často první, bez podpory, aby poskytli záchranu tam, kde jiní, také reagující jako první, nemohou. Jejich motto je „Být první na místě“.

Jsou zrozeni z prvních amerických tragických pokusů během druhé světové války vysadit výsadkářské jednotky do boje. Taktičtí operátoři tu byli dříve než jejich známější protějšky z Navy SEAL a dalších speciálních jednotek, se kterými po desetiletí tiše sloužili

v některých z nejdramatičtějších misí americké historie. Toto je příběh jedné takové mise.

Předmluva

Night Stalker (podpurný vrtulník speciálních operací) prolétal chladnou afghánskou temnotou údolí Šahi Chót, na bocích se ježil dvěma miniguny M134 s kadencí 6000 střel za minutu a kulometem M60 namontovaným na zadní rampě a byl připravený na palbu ručních zbraní tálibánských bojovníků.

U ovládacích pák vrtulníku MH-47E, tažného koně amerických speciálních operací, byl poddůstojník-specialista Alan Mack. Volací znak tohoto konkrétního Night Stalkeru byl Razor-03. Vzadu bylo šest příslušníků SEAL z nejslavnější jednotky v historii námořnictva SEAL Team Six. Mackovým jediným dalším pasažérem, sedmým členem nejelitnější party, byl speciální taktický operátor amerického letectva jménem John Chapman. Všech sedm mužů bylo dokonale vycvičených a také oni byli po zuby ozbrojeni a vyzařovalo z nich zaujetí. Volacím znakem jejich mise byl Mako-30. Bylo časně ráno 4. března 2002.

Mack odlétal v úvodních fázích nově vyhlášené americké války s globálním terorismem jako odpovědi na zákeřný útok z 11. září nesčetné výsadkové mise. Byl v Afghánistánu už celé měsíce a již se seznámil s riziky horského terénu a se zvyky nepřítelů. Tu noc bylo místo vysazení týmu na vrcholku jejich cíle, hory jménem Tákur Ghar, stanovené na poslední chvíli a Mack si nebyl jistý, jestli to zvládne, ale s velitelem týmu SEAL se shodli, že se o to pokusí. Na poslední chvíli se změnil dokonce i vrtulník, kterým letěli. On a jeho kopilot poddůstojník-specialista Talbot vyměnili svůj předchozí vrtulník za tenhle, když motor číslo dva toho původního nekontrolovatelně zvyšoval otáčky, takže ho museli vypnout a nechat stroj na zemi. Piloti si vzali nový vrtulník s přidělenou osádkou příslušníků mužstva, tvořenou leteckým mechanikem (který byl i pravým dveřním střelcem), levým dveřním střelcem a dvěma muži zadní rampy, z nichž jeden obsluhoval zadní kulomet. Po krátké předletové poradě vzlétl Razor-03 k nepřívětivému nebi.

Jak Night Stalker letěl nocí, do nákladového prostoru proudil dvěma dveřmi hned za kokpitem, kde stáli oba střelci u svých rotačních kulometů M134 a vystrkovali jejich šestihlavňovou hrozivost otvory, studený vzduch. Topení s ním nezvládalo držet krok.

Rotmistr Padrazza vyhlížel na zadní rampě ze svého stanoviště u zavěšeného kulometu M60 ráže 7,62 mm noktovizorem jejich „zákazníky“. Na rozdíl od výcvikových misí ve Spojených státech měli operátoři SEAL a Chapman tu noc pochmurnou náladu. Razor-03 měl tyto muže vysadit přímo na vrchol 3182 metrů vysoké hory, kde měli zřídit pozorovací stanoviště. Z jejich vyvýšené pozice měl Chapman jako letecký expert týmu přivolávat letecké útoky na tálibánské pozice v údolí. Četné změny mise na poslední chvíli chmury týmu Mako-30 jen posílily. V neposlední řadě kvůli tomu, že jejich velitel vydal rozkaz k vysazení týmu Mako-30 přímo na vrchol Tákur Gharu, místo aby vysadili tým stranou od něj, což by mu umožnilo přiblížit se k vrcholu skrytě, aby mohl odhalit případná nepřátelská postavení a zjistit počty bojovníků.

Mack viděl ze svého kokpitu přistávací zónu vrtulníku (HLZ) dalšího týmu SEAL, když nad ní přelétali. Tento tým, Mako-21, vysazoval další Night Stalker. Když se ze severu blížili ke své hoře, byli asi šedesát metrů nad vrcholem. Při zahájení dlouhého finálního přístupu byl u řízení vrtulníku Talbot. Mack pokračoval v prohlížení přistávací zóny noktovizorem a našel místo, kam by mohli obří vrtulník s dvěma rotory posadit. Bylo to relativně rovné místo vedle skupiny stromů hned pod vrcholem. Když zkracovali vzdálenost k hoře, Mack si všiml stop ve sněhu, který pokrýval svah. To nebylo samo o sobě nijak znepokojující, protože Afghánci procházeli drsným a odlehlým terénem i za toho nejnepříznivějšího počasí, ale když vrtulník sedal na zem a všemi směry rozpoutal sněhovou bouři, na jejich devíti hodinách se za pahorkem krčila postava.

Mack zapnul mikrofon intercomu a řekl veliteli týmu SEAL Brittovi Slabinskému: „Máte chlapa na devíti hodinách, vystrčil hlavu a zase zmizel.“

„Je ozbrojený?“ zeptal se velitel SEAL.

„To nevím.“

Byl připravený opustit vrtulník a chtěl být co nejdříve na zemi, kde bude mít tým víc možností, a tak odpověděl: „Rozumím. Obsazujeme přistávací zónu.“

Mack se z přídě vrtulníku díval noktovizorem, zatímco se operátoři SEAL a Chapman připravovali na vysazení, když si téměř přímo před sebou, na jedné hodině, všiml DŠK, ruského těžkého kulometu, vzdáleného jen asi padesát metrů na horizontu. DŠK je nebezpečná protiletadlová zbraň a vzdálenost od tohoto DŠK byla téměř nulová. Než stihl zvolat na své střelce „kontakt“, přicházela od nich současně hlášení o kontaktech z více míst - osel na třech hodinách, muž, který se kryje, na jejich deseti hodinách. Velitel týmu zopakoval, že jsou stále připraveni HLZ obsadit. Mack si pro sebe přikývl a zeptal se svého levého střelce, jestli má muže na jejich deseti hodinách na mušce. „Ano.“

Mack se chystal schválit zahájení palby levým střelcem, když jejich svět vybuchl. Do levého boku vrtulníku narazily dva RPG granáty. Než první vybuchl, prošel prostorem elektrické výstroje, pak plechovým zásobníkem se střelivem, zranil střelce a zabránil mu ve střelbě na útočníky. Mack mu palbu ještě neschválil, takže Tálibánci se dostali k výstřelu jako první. A byl to knockaut. Ten RPG vyřadil na zasaženém vrtulníku kompletně elektřinu a to znemožnilo použití elektřinou poháněných rotačních kulometů. Střelec zalehl na podlahu. Než stihl kdokoliv ve vrtulníku zareagovat, udeřil druhý RPG a vyřadil z provozu jejich radarový systém pracující v různých režimech.

Tým SEAL a Chapman zůstávali vzadu vyrovnaní a připravovali se k výsadku. Rotmistr Dan Madden, který obsluhoval rampu, zvedl paži a blokoval týmu výstup, právě když jejich svět vzplál. Krátce poté zvolal na piloty: „Zadek připravený, dělejte, dělejte. Zvedejte!“

Když začaly systémy vrtulníku jeden za druhým selhávat, řízení poškozeného stroje převzal od Talbota Mack jako zkušenější pilot. Jako první selhal multifunkční displej následovaný navigačním systémem. Pak autopilot a s ním všechna jejich rádia. V kokpitu se setmělo. Naštěstí jim zůstal jako zdroj proud z baterií, díky kterému fungoval intercom, takže posádka mohla spolu alespoň mluvit, i když ne bojovat. Jejich noktovizory byly samostatně napájené baterií na

přilbě, takže byly vůči selhávajícím systémům zpusťšeného stroje také bezpečné.

Mack zvýšil ovládáním na páce kolektivu výkon motorů a vzlétl. Ale zvýšený tah pro vzlet ve velké výšce a za extrémních podmínek způsobil nebezpečný stav. Rotory začaly zpomalovat a poklesávat. Žádné přístroje v kokpitu to nesignalizovaly, ale když Mack uslyšel měnící se zvuk svistu otáčejících se rotorů, roky zkušeností mu napověděly, že má problém. Pro jeho vyřešení snížil výkon, aby znovu získal zoufale potřebné otáčky rotorů, jejichž kolísání způsobovalo, že vrtulník se nad teď velmi „horkou“ HLZ a horou pohyboval nahoru a dolů.

Poddůstojník-specialista Neil Roberts, který si nepřipnul pojistné lanko k vrtulníku, stál připravený vzadu na okraji rampy čelem do tmy. Skutečnost, že nebyl napojený na intercom nebyl problém, protože nevystoupí z vrtulníku, dokud mu to nenařídí osádka, a Madden rampu právě zablokoval.

Když se zasažený vrtulník pokoušel vzlétnout, situace se zhoršila. Ze tmy přilétl svištící třetí RPG, narazil do jejich pravého boku a zničil pravou elektrickou skříň. Než se mohli vzdálit, ještě jeden RPG zasáhl rampu, kde stáli Roberts s Maddenem a Padrazzou, střelcem z kulometu. Výbuch zničil automatický výmetník klamných cílů a vrtulník se pod nárazem zakymácel. Roberts přitom sklouzl po sklopené rampě a Padrazzo těsně za ním se ho zoufale snažil udržet nahoře. Roberts, plně naložený třicetikilovým batohem, bojovou výstrojí a lehkým kulometem SAW M249, měl hmotnost přes sto třicet kilo. Oba muži se dokázali chytit, když klouzali k pár decimetrů vzdálenému okraji rampy.

Madden se po nich vrhl. Když oba muži klouzali kolem něj, Robertsovy nohy vylétly do vzduchu. Madden, stále upoutaný k rampě svým střeleckým postrojem, chytil operátora SEAL za kotník, ale jen ho to táhlo s ním, dokud ho se silným trhnutím nezastavil konec lanka postroje. Roberts proklouzl kolem něj a mával rukama, když se blížil k té prázdnotě. Madden a Padrazza operátora SEAL visícího nad zasněženými svahy chvíli udrželi za kotník.

Ve chvílce byl pryč.

Jak Mack bojoval o záchranu jejich životů, aniž tušil, co se za ním právě stalo, vrtulník se mezitím začínal zvedat. Madden bezmocně sledoval, jak Roberts spadl ze tří metrů do sněhu, udeřil se do zad, a jak se vrtulník belhal pryč, zmizel do noci.

Než Madden stihl zvolat „ztracený muž“, neutěšená situace se ještě zhoršila. Jeden z členů osádky ohlásil do intercomu, že přišli o jeden motor. Mack, aniž tušil, že ztratili i operátora SEAL, věděl, že s jedním motorem nemohou letět a z mrtvých přístrojů na přístrojové desce také neměl jak zjistit, který motor vysadil. To nejlepší, co mohl udělat, byla autorotace (přistání bez účinku motoru, v podstatě řízená havárie) někde před nimi u úpatí té nehostinné hory. Zatímco se Mack potýkal s problémy typu výkonu motoru, klouzání po svahu, místa přistání a nefungujících přístrojů, Madden vytahoval nahoru Padrazzu, který visel z rampy a divoce se otáčel na střeleckém popruhu. Madden do intercomu několikrát zvolal: „Oba motory běží!“ Slyšel je ze zadní části stroje přímo nad hlavou.

Mack neztrácel čas zjišťováním skutečnosti a byl odměněný horizontálním letem, který potvrzovalo hlášení v intercomu. Měl teď víc možností, ale vrtulník brzy začal vibrovat a řízení bojovalo s pilotem, takže Mack měl pocit, jako by mu v ruku ztěžklo. Věděl, že musí vrtulník dostat okamžitě na zem.

Zatočil na sever do směru, ze kterého přiletěli, a hledal místo, kam by ho mohl posadit, když uslyšel zezadu volání, že někde na HLZ ztratili muže. Do prdele. „Jste si jistí?“ Madden tou dobou už vytáhl svého kolegu do vrtulníku a oba muži odpověděli současně do intercomu: „Ano!“

Mack byl rozhodnutý. „Vracíme se, abychom ho vyzvedli,“ oznámil přes intercom. Všichni členové osádky s jeho rozhodnutím souhlasili, ale střelci mu připomněli, že nemají funkční zbraně. Mack je požádal o zkušební střelbu, ale kulometry byly mrtvé.

Přesto začal zatáčet doprava, aby se otočil a zamířil do bezvýhodného masakru a přestřelky, která je zcela jistě čekala. Ale když to udělal, ovládání vrtulníku s ním dále bojovalo. Pak se zablokovala páka kolektivu a žádná síla s ní nedokázala pohnout. Jeho vrtulník byl zasažený a slepý, rozpadal se a padal z oblohy.

Návrat na HLZ nebyl možný. Roberts měl jen malou naději, protože Night Stalker odkulhal z hory do temnoty za ní.

Když se kymáceli a otřásali jako uvnitř VW Brouka v hurikánu, Chapman se vzadu pevně držel své sedačky z nákladové sítě, v tuto chvíli neschopný ovlivnit Robertsův nebo svůj vlastní osud. Neměl tušení, co očekává samotného Robertse na hoře, kterou teď viděl nákladovým otvorem mizet do noci. Přistávací zóna se během pár minut ztratila mezi desítkami tuctových vrcholů, které obklopovaly údolí Šahi Chót. Není možné říct, jestli si Chapman uvědomil budoucnost svého týmového parťáka v rukou desítek ostřílených čečenských a uzbeckých bojovníků. Určitě netušil, že za další dvě hodiny bude s Robertsem čelit úplně stejné situaci. Jejich osudy bude dělit jen šest kroků a oba osamělí muži budou bojovat proti mnoha protivníkům.

Pokud byl v sedmičlenném týmu někdo, kdo možná mohl sám přežít v nepřátelském území proti nepřekonatelnému počtu nepřátel, byl to Chapman, osamělý speciální taktický operátor - jediný muž s drtivou palebnou silou celé flotily amerických letounů a smrti na dosah, a schopností použít je k přesnému útoku na jednotlivce nebo desítkami tun pum rozdrtit jakoukoliv horu nebo shromážděné bojovníky.

John vzadu ve ztemnělém vrtulníku v tu chvíli nevěděl, že jeho osudem bude brzy zachránit životy zbývajících členů svého týmu SEAL a dalších osmnácti mužů, kteří nakonec nasadí své životy na záchranu Johna a operátora SEAL. To, jak se John stane tím mužem a hrdinou zmrzlého vrcholu hory Tákur Ghar, je pozoruhodným a jedinečným příběhem o zbrani tak neznámé stejně jako v americké vojenské historii neviditelné – speciální taktický operátor amerického letectva. John nebude jediným CCT na Tákur Gharu nebo v okolních horách. V řadách amerických a spojeneckých jednotek speciálních operací, které se podílely na operaci Anaconda, jež byla určená k vymýcení Tálibánu a v nichž byl Johnův tým jen malou součástí, bylo víc než deset těchto bezejmenných válečníků.

V historii lidského válčení neměl žádný jednotlivý válečník tak spolehlivou moc nad životem a smrtí. Toto je příběh Johna

Chapmana a jeho bratrů, nejnebezpečnějších bojovníků, kteří kdy kráčeli po bojišti.

Část I.

Vývoj

Kapitola 1

Červenec 1966

Roj čtyř stíhaček burácel nad vrcholky hor, které vrhaly stíny na údolí mezi nimi, směrem k určenému cíli. Jeden z pilotů, poručík Ed Rasimus věděl, že vojáci jsou v potížích, protože jeho roj - volací znak Whiplash Bravo - povolali, aby poskytl blízkou leteckou podporu předsunutému speciálnímu taktickému operátorovi letectva. Ed v kokpitu věděl, že to bude obtížný nálet. Whiplash Bravo letěl hluboko do „indiánského území“ a věděl to. Místním náboženstvím obyvatel dole pod ním nebyl islám, ale animismus se silným vlivem Buddhy. Bylo léto 1966 a vše, co Ed viděl, byla bujná džungle Laosu, která se prostírala do všech stran. Příšerné vedro a vlhkost vytvářely své vlastní mraky, které ležely na krajině jako šedá deka, a ještě více maskovaly terén a možná nepřátelská protiletadlová postavení. Nebylo to dobré místo, kde by se měl člověk zdržovat.

Jedno z Edových čísel zkusilo zavolat CCT (volací znak Butterfly-44), odlidštěný hlas, který je navede na místo náletu. Nic. Rychle se blížili a jen šedesát kilometrů od místa kontaktu proniklo éterem slabé udýchané hlášení: „Zdravím, Whiplash. Tady Butterfly čtyřiačtyřicet, slyšíte mě?“

Konečně. „Rozumím, Butterfly. Máme pro tebe čtyři pětníky (stíhačky F-105) s čtyřadvaceti kanystry napalmu a dvacet miki-mike (kanóny ráže 20 mm). Můžeme se zdržet asi dvacet minut a jsme teď asi šedesát kilometrů od tebe.“

Speciální taktický operátor Jim Stanford, Butterfly-44, nebyl ve vzduchu. Devětadvacetiletý veterán s jedenácti lety odslouženými v letectvu pokračoval: „Díky, Whiplash. Rozumím vašim číslům.“

Jsem teď na zemi a doplňuji palivo. Stojím na křídle a čerpám do letounu benzín, ale do tří minut bych měl být ve vzduchu. Cíl není moc daleko.“

Ed v kokpitu F-105 musel tyto informace zpracovat. *Butterfly-44 je na zemi? Doplňuje palivo do svého letadla? Na nepřátelském území?* I když byl odlidštěný hlas udýchaný, nezněl přehnaně ustaraně. F-105 začaly kroužit a čekaly na instrukce.

„Whiplash, Butterfly čtyřiačtyřicet pojíždí. Budu u vás za minutku. Jste připraveni na předání informací?“ zeptal se Stanford, když jeho malý neozbrojený a nepancéřovaný jednomotorový letoun Pilatus Porter vzlétl z nezpevněné dráhy, kde on a jeho pilot museli přistát a sami si do něj doplnit palivo. Bylo krátce po čtvrté hodině odpoledne a pro Jima a jeho pilota, zaměstnance CIA, který letěl pod krytím Air America, bylo přistání na krátké dráze v džungli jen dalším dnem v tajné a ilegální americké válce v Laosu, na druhé straně řeky Mekong z Thajska. A ten den to ani nebyly jejich první útoky.

„Rozumím, Butterfly, pokračujte.“ Ed, který předpokládal, že CCT přiletěl stejně jako on sám z Thajska tak, že nepozorovaně proklouzl přes hranici, hodnotil muže za tím hlasem. *Pokud při ilegálním průniku do Laosu kradu poklice kol od auta, pomyslel si, je tenhle chlap kvalifikovaným zlodějem aut.* Bude obtížné zaútočit skrz husté naducané mraky, které zakrývaly většinu země.

„Dobře, Whiplash. Pět kilometrů na sever od mé pozice máme údolí s asi patnácti stovkami pravidelných vojáků Pathet Lao (laoská komunistická organizace bojující proti Jihovietnamcům a Američanům). Na kopcích na jihu jsou asi dvě stovky vojáků Laoské královské armády. Potřebuji, abys shodil napalm do údolí, a my se pokusíme rozšířit ho kolem. Můžeš mi poskytnout několik průletů a shazovat ve dvojicích?“

„Rádi to uděláme, Butterfly.“ Ed přehodnotil svůj názor na Butterfly-44. *Nekrade auta nebo poklice od kol. Evidentně řídí celou mafii.*

„Whiplash, Butterfly čtyřiačtyřicet tě vidí. Pokud se podíváš na svou desátou hodinu dole, měl bys být schopný mě spatřit. Mám Pilatus Porter, jsem v třech stech metrech a kroužím doleva. Obranou v této oblasti jsou ruční a automatické zbraně s ohlášenými

kanóny ráže třiadvacet a sedmatřicet milimetrů, které sem měly ráno přijít z údolí. Chtěl bych, abyste údolí zpracovali od východu na západ a vyletěli na jih. Naši jsou na kopcích na jihu. Zavolejte, až budete mít vizuální kontakt.“

„OK, Butterfly. Vedoucí Whiplash tě vidí.“

„Whiplash, bohužel ti nemohu označit cíl. Pravidla nasazení zbraní mi neumožňují nosit munici. Ale pokud mě vidíte, ukážu vám cílovou oblast špičkou svého levého křídla.“

Ed Rasimus sledoval z výšky 4200 metrů, jak se malý bílý letoun zřetelně viditelný proti zelené džungli naklání na křídlo, aby naznačil zalesněnou oblast.

Vedoucí F-105 cíl potvrdila a ohlásila: „Přilétám z východu.“

„Whiplash, máte povolení k útoku. Já se budu držet na severu.“

Rasimus si na vedoucí letoun vzpomíná jasně. „Vidím lesklé hliníkové kanystry s napalmem, jak opouštějí jeho letoun. Křídélka je aerodynamicky udržují v přímém letu, aby se nepřevrátily, a ohnivá koule v džungli je stále impozantní.“

Stanford ze svého pomalého zářícího letounu zavolal: „Pěkný zásah, vedoucí. Dvojko, polož ten svůj na západ od kouře vedoucího. Trojko, shod' to dál na západ, a čtyřko, postarej se o konec údolí. Dvojko, máš povolení k útoku.“

F-105 pokračovaly s bombardováním bojovníků Pathet Lao napalmem, dokud jim nedošel, a pak požádaly o povolení provádět nálety s kanóny ráže 20 mm. Když stíhačkám konečně došlo palivo a malé údolí poblíž Plaine de Jarres opustily, Stanford je s vděkem odeslal pryč. „Díky moc, chlapci. Pošlu vám posouzení škod, až to tady naši chlapci zítra projdou, ale teď vám mohu jen poděkovat. Opět jste na noc zachránili pevnost.“

Když Rasimus mířil k hranici a do bezpečí Thajska, pomyslel si: *Nedokážu se vžít do jeho situace. Neumím si představit, že jsem v džungli v malém letadle a proti obrovské přesile pozemních jednotek. Nemohu uvěřit, že tam žije a řídí leteckou válku, ve které nesmí opětovat palbu. Protože já letím zpět na svou bezpečnou základnu s klimatizovaným pokojem a bílým povlečením, horkou sprchou a studeným pivem v důstojnickém klubu, říkám si, co je to*

asi za chlapa. Doufám, že Butterfly bude mít klidnou noc. Doufám, že bude mít hodně klidných nocí. Zaslouží si je.

Stanford a jeho pilot to také obrátili domů na nejutajenější leteckou základnu na světě známou jako Lima Lokace 36 Rezervní. Říkají jí jednoduše „Rezervní“ a je to nezpevněná dráha, kterou uprostřed džungle postavila a provozovala CIA. Pro Jima končila většina dní kolem 17.30 po dni plném náletů, koordinování záchran a další podpory jednotkám Laoské armády, které velel legendární generál Vang Pao. „Když slunce zapadlo, náš den ve vzduchu skončil. Mohli jsme se setkat s generálem Vang Pao a pak jít na verandu Air America, posadit se, povídat si, dát si pár panáků a hrát si se psy nebo s medvědy v kleci.“

Hovory se většinou točily kolem toho, který z pilotů Air America poletí s CCT další den, což bylo každonoční rozhodnutí s potenciálně závažnými následky. Dva taktické operátory s jejich piloty už sestřelili, a přestože je zaregistrovali jako pohřešované v akci, předpokládalo se, že jsou mrtví. V té době jich nebylo v zemi nikdy víc než čtyři a CCT vyhledávali v Laosu v letech 1965-1967 veškeré cíle letecké války, ale nikdo o nich nikdy neslyšel.

* * *

Když si Stanford v Laosu vychutnával zasloužené pivo, na druhé straně zeměkoule ve Windsor Locks v Connecticutu a v úplně jiném světě, než kde se vedla poslední americká válka, měli Gene a Terry Chapmanovi plné ruce práce s výchovou svého třetího dítěte, Johna Allana Chapmana, narozeného 14. července 1965. Město je něco jako připomínka Normana Rockwella, stereotypní Nová Anglie. V jeho ulicích bují vzrostlé stromy z tvrdého dřeva, duby, jilmy a javory, které za horkých letních dní nabízejí stín a vytvářejí koruny, jež po příchodu chladných podzimních dnů hýří ohnivými barvami. Windsor Locks byla komunita, kde jste opravdu mohli souseda požádat o trochu cukru, děti ze sousedství si spolu hrály venku a dospělí dohlíželi na všechny děti, nejen na své vlastní. John pocházel z prostých poměrů a pro nejnovějšího člena rodiny to byl ideální svět.

Když John prozkoumával Windsor Locks očima dětství a mládí, nikdo v Chapmanově domově si nedokázal představit přímou linku, která povede z tajné americké války v Laosu až k tomu, že se jejich syn stane jedním z nejelitnějších bojovníků v historii.

* * *

Předtím, než v americkém slovníku zdomácnělo slovo Vietnam, existovaly týmy speciálních taktických operátorů už déle než desetiletí, a abychom poznali jejich celou historii, je nutné se vrátit do globálního pekla 2. světové války. Původně je vytvořili, aby byly hrotem vpádů, jež následovaly po katastrofách provázejících počáteční pokusy při výsadkových operacích.

Američtí výsadkáři byli poprvé skutečně nasazeni během Operace Husky, invaze na Sicílii v červenci 1943. Během špatně naplánované a mizerně provedené operace vysadili některé jednotky až osmdesát kilometrů od jejich cílů. Nedůvěřiví námořníci a armádní vojáci, kteří se vylodovali na plážích, považovali cokoliv ve vzduchu za nepřátelské, takže ze 144 transportních letounů, která měly výsadkáře vysadit, jich třiadvacet zničila a sedmatřicet těžce poškodila přátelská palba. Jeden z pilotů shrnul misi takto: „Když jsme byli dnes v noci nad Sicílií, jednoznačně nejbezpečněji jsme se cítili nad nepřátelským územím.“ Hlavním nedostatkem zůstávalo navádění spojeneckých letounů na vhodné místo výsadku a jejich označení pro seskok.

Aby si Američané a Britové s těmito výzvami poradili, pro den „D“, invazi z června 1944, vytvořili týmy průzkumníků. Měly jen částečný úspěch, protože výsadkáři byli po seskoku stále rozptýleni po normanském venkově. Ovšem mělo to alespoň jednu nezamýšlenou výhodu - početná hlášení o tak širokém rozptýlu spojeneckých vojáků ponechala Němce v nejistotě, kam vyslat své tankové divize a záložní jednotky SS.

Američané a Britové uskutečnili 24. března 1945 operaci Varsity, spojenecký útok přes Rýn a poslední velkou výsadkovou operaci války. V závěrečném pokusu zabránit na začátku útoku zmatku zahrnoval plán vyslání dvou transportních kluzáků s CCT,

vybavenými nejnovějšími navigačními majáky. Těchto osm operačních pětičlenných týmů bylo prvních, které použily termín „Speciální taktický operátor“. Týmy měly po vysazení z kluzáků označit začátek a konec přistávací zóny a pak během dvou dnů hlavního vysazování jednotek řídit provoz ve vzduchu. I když jejich technické vybavení a taktika byly jen částečně úspěšné, stále představovaly krok vpřed. Ovšem několik měsíců před koncem války ztratily tyto schopnosti a požadavky prioritu a po válce se na ně úplně zapomnělo.

Zřízení samostatného letectva (spolu s nově vytvořenou a nezávisle financovanou Ústřední zpravodajskou agenturou - CIA) podle zákona o Národní bezpečnosti z roku 1947 oživilo potřebu operací na výsadkových a přistávacích zónách a vytvořilo rivalitu mezi pozemní armádou a letectvem ohledně toho, kdo takové mise zajišťuje. Armáda argumentovala tím, že vojáky, kteří jdou do boje, musí řídit armáda, aby se zajistilo jejich co nejlepší rozmístění. Letectvo, které si vzpomínalo na nízkou prioritu, jíž se dostalo jeho pilotům a letounům během takových operací jako Husky, tvrdilo, že dokud nejsou armádní jednotky vysazené do bitvy, řízení patří jemu. Letectvo tento boj vyhrálo v roce 1953 tím, že odmítalo pro armádní průzkumné týmy *cokoliv* shodit bez přítomnosti týmu CCT, z nichž první vznikl v tom stejném roce.

Ovšem velká část postoje letectva k zakládání těchto týmů pramenila z víry, že navigační pomůcky a jejich schopnosti nakonec povedou k úplnému zrušení týmů speciálních taktických operátorů. Letectvo se zdráhalo podílet se na misích a už nedávalo takovou prioritu náboru, vybavování a výcviku svých CCT jako armáda, možná dokonce ještě menší. Vzhledem k tomuto postoji zařadilo všechny týmy do letištních letek (jejichž zodpovědností bylo skladovat a přesouvat materiály), kde byly špatně vybaveny a často nevalně vedeny. Jak se Amerika blížila ke konci dvacátého století, tato konkurence mezi armádními složkami a nízká priorita misí ze strany letectva budou mít dalekosáhlé následky.

Transformace CCT dál pokračovala i přes to zanedbávání v letech, které následovaly po válkách v Laosu a Vietnamu. Tuto vojenskou odbornost zformuje řada operací a vytvoření na míru šité

organizace vhodnější k boji v nových amerických konfliktech a proti nárůstu moderního terorismu. Pět let poté, co skončil konflikt v jihovýchodní Asii, nastala pro týmy CCT největší změna, a to nepravděpodobné spojenectví mezi přehlíženým majorem letectva a barevným plukovníkem armády s legendární kariérou v nedávné válce.

Koncem léta roku 1979 sloužil speciální taktický operátor Mike Lampe na Filipínách, kde byl se svou vietnamskou manželku Thuy, když ho náhodou představili majorovi letectva, kterého při povyšování dvakrát přeskočili, jménem John Carney, z doby jeho trénování fotbalového programu na letecké akademii známému jednoduše jako „Kouč“. Pro iniciativu zvanou „Projektový požadavek“ hledal výjimečného CCT. Tato snaha začala v roce 1978, ve stejné době, kdy armádní plukovník Charlie Beckwith budoval to, co se nakonec stane nejlepší protiteroristickou jednotkou na světě - Delta Force. Kouč stavěl tým výjimečně talentovaných tvrdých mužů, aby s nimi podporoval Beckwitha, když začal provádět operace „Blue Light“, předchůdce Delty.

„Kouč chtěl svou ‚střeleckou skupinu‘ utužit,“ říká Lampe o té době, „a dát dohromady týmy, aby podpořily Beckwithovu vznikající jednotku.“ Lampe se s Koučem setkal, když s několika dalšími kvalifikovanými bojovými potápěči z filipínského týmu poskytoval Koučovi a hrstce dalších předem vybraných mužů potápěčský výcvik na Key Largo na Floridě.

Lampeho profesionalita Kouče ohromila a požádal ho, aby se připojil k týmu, který v té době pracoval v hangáru na letecké základně v Charlestonu v Jižní Karolíně. Lampe, jenž přežil několik turnusů v Laosu a jihovýchodní Asii, se nakonec usadil ve šťastném domácím poválečném pracovním životě a se svou mladou rodinou se připravoval na další stěhování. Jak si vzpomíná: „Poděkoval jsem Koučovi, ale řekl jsem mu, že mě převedeli na leteckou základnu Rhein-Main v Německu, abych podpořil 7. skupinu speciálních jednotek. Možná příště.“

Když se přiblížil podzim, byli Mike, Thuy a jejich malý syn připraveni ke stěhování do Německa na zasloužené a napínavé nové dobrodružství. Už se odhlásili ze svého bytu na Clarkově

letecké základně a bydleli v dočasném bydlišti. „Doslova jsme se připravovali na let, když mi zavolal personální důstojník základny a řekl: ‚Měl byste se tu stavit.‘

Když jsem se tam ukázal a zeptal se ‚Co se děje?‘ řekli mi: ‚Vaše přidělení změnili.‘ Na což jsem odpověděl: ‚To není možné. Mám přímo u sebe rozkaz k cestě do Německa.‘ ‚Znáte majora Carneyho z 21. letecké jednotky? Nechal změnit vaše přidělení k 437. eskadře vojenské letecké přepravy v Charlestonu.‘“ Rozkaz mě nenechal na pochybách, že Charleston je ve hře a Německo je mimo.

Lampeho vynucené přidělení k 437. eskadře vojenské letecké přepravy použil Kouč, aby zamaskoval aktivity týmu, když podporoval nově vytvořené Delta Force. Jelikož neměli formální jméno a skrývali se za 437. eskadrou, muži si z nedostatku nápaditějších alternativ říkali „Značka X“. Existující týmy CCT ve 437. eskadře měly na práci legitimní mise, letecké shozy a tvrdé letištní výcvikové mise pro dopravce nákladů eskadry. Kouč byl na papíře velícím důstojníkem zodpovědným za výcvikové mise, ale konvenční operace prakticky úplně zanedbával. Soustředil se na Beckwitha a Delta Force a výcvik přenechával jednomu ze svých poddůstojníků.

Mike Lampe se hlásil v Charlestonu 1. listopadu 1979. 4. listopadu podleho americké velvyslanectví v Teheránu íránské revoluci a Íránci vzali dvaapadesát Američanů jako rukojmí. Tato událost poslala vztahy mezi oběma zeměmi do sestupné spirály, z níž se nikdy nevzpamatovaly. Když se odehrála tato neblahá událost, která spustila následné akce a tragédie, jež stvoří největší velitelství speciálních operací na světě, Lampe se snažil usadit svou těhotnou manželku a malého syna v domě v Charlestonu. Ale Lampe ani Koučovi speciální taktičtí operátoři to v té době asi nemohli předvídat.

„Nevzpomínám si, jestli jsem byl na Díkuvzdání doma nebo ne. Všechno je to jako v mlze. Pokaždé nás hrstku, šest nebo sedm chlapů, rozprášili do všech světových stran.“ V té době byly do plánování potencionální záchrany rukojmích zapojené čtyři jednotky: jako hlavní Delta; rota C 1. praporu 75. pluku Rangers, která měla za úkol pomáhat Deltě se zabezpečením a s rychlou reakcí na palbu; 1.

eskadra speciálních operací letectva na letišti Hurlburt na Floridě, vlastní MC-130 „Bojových dravců“, jediných letounů C-130 na světě určených pro výsadek týmů speciálních operací; a konečně hrstka Carneyho CCT, kteří ještě nebyli ani skutečnou jednotkou.

* * *

V roce 1979 a o šest států severněji se John Chapman uvedl jako mladý muž, který měl vrozenou schopnost vžít se do pocitů jiných, jenž šel za hranice postojů té doby, a lišil se od instinktů většiny teenagerů. Ostatní členové Johnovy party studentských sportovců a frajerů některá z jeho nekonvenčních přátelství na střední škole neviděli rádi. Jako vynikající sportovec se snadno vmísil do davu těch, co byli „in“, ale součástí jejich sociálního cítění nebylo přijímání vrstevníků s nějakým hendikepem. Studenty se speciálními potřebami dávali do oddělených tříd a na chodbách se jim ostatní vyhýbali a šikanovali je, jak se to mezi teenagery často stává.

Cara byla jednou z takových dívek, která Johna znala, protože jí vždycky řekl ahoj a zeptal se jak se má. Jeden den do ní děti v hale strkaly a skutečně krutě ji šikanovaly. Povedlo se jí utéct za roh, zrovna když John přicházel z opačného směru. Když ji uviděl, řekl své obvyklé veselé: „Ahoj!“ Byla tou šikanou tak vystrašená, že ze sebe vyrazila: „Běž do prdele, Johnny Chapmane! Běž do prdele!“ a vyrazila chodbou. Děti v hale se smály nebo se v rozpacích dívaly stranou, ale John spěchal za ní, a držel krok s jejím téměř během. Pokusila se ho zmást tím, že zahrnula, ale on se nenechal. Místo toho rozrušenou dívku uklidňoval a utěšoval. Seděl s ní, dokud nezazvonil zvonek a její trýznitelé neodešli.

Johnova přítelkyně ze střední školy Lynn Noes na Johnovy činy nikdy nezapomněla. „Nebyli jsme moc dobří v tolerování a podpoře jiných, kteří byli odlišní. Nebyla jsem zlá, ale nebyla jsem zvyklá udělat něco hezkého pro někoho, koho se všichni ostatní stranili. Ale John byl právě takový...úplně jiný ve způsobu jakým dokázal řídit na fotbalovém hřišti, ale měl nejněžnější srdce ze všech a bylo mu úplně jedno, kdo to o něm ví.“ Lynn to uzavřela: „Nešla jsem po

letech na sraz, protože jediným důvodem, proč bych tam šla, bylo vidět Johna a on tam neměl být, takže...“

Kapitola 2

Polovina dubna 1980

Jak se stalo pro něj běžným, Kouč byl zpátky na východě a v Pentagonu a Bílém domě dělal to, čemu Lampe říká „plánování a záležitosti velkých kluků“. Zúčastnil se jen dvou výcviků a akce vymyšlení scénářů. Také byl pryč většinu března, kdy provedl tajné vysazení, aby prozkoumal místo přistání v odlehlé íránské poušti. Kouč, kterého doprovázel jen jeho jednonohý pilot CIA, strávil časně ranní hodiny 1. dubna procházením a pak zahrabáváním skrytých dálkově ovládaných světel na místě jménem Dašt-e-Kavir, které se mělo použít jako nástupní místo pro Delta Force při její cestě dál do Íránu. To místo označili jako Desert One.

V dubnu roku 1980, když se John Chapman blížil dospělosti a situace amerických rukojmí v Íránu se protahovala, Mike Lampe a Značka X vyvíjeli na cvičebním polygonu v Jumě spolu s třiceti příslušníky letky B Delta Force potenciální metody průniku, cvičili pouštní pozemní přesuny s využitím motocyklů a „mul“, čtyřkolových nákladních vozítek z vietnamské éry. Strávili celou noc zápasením s vozidly v písku a zjistili, že současné vybavení není pro přesun mužů a materiálu v nepříznivém terénu vhodné, a pak je povolali zpět a letecky přepravili zpět do Severní Karolíny.

Nikdo z mužů v Jumě nevěděl, co přesně to odvolání znamená, ale bylo to vůbec poprvé, kdy je stáhli z výcviku. Přispěchali zpět na základnu a našli tam osamocený letoun C-141, který tam čekal, aby je dopravil domů. Když dorazili do Charlestonu, našli Kouče, jak tam na ně čeká. „Máme ‚zelenou‘. Připravte se, sbalte se a naložte všechno do C-141, ze kterého jste vystoupili.“

Nebyl čas na další úvahy, a tak Lampe a dalších osm CCT, kteří tvořili Značku X, naložili světla, majáky, zbraně, rádia a motocykly, které Delta poskytla pro použití na Desert One, a bez fanfár opustili americkou půdu.

První test Značky X a Delta Force vznikající speciální operační jednotky (SOF) zcela změnil. Američany ve vzdálené temnotě trápil problém za problémem. Když přistál první letoun, z noci se nečekaně vynořil autobus Íránců a Rangeři neměli jinou možnost, než je hlídat. Osm vrtulníků námořní pěchoty Sikorski RH-53 (nevhodných pro pouštní podmínky), které se měly použít pro leteckou přepravu útočné jednotky do Teheránu, pak mělo během výsadku ze vzletové plošiny na letadlové lodi USS *Nimitz* jednu mechanickou poruchu za druhou.

Lampe a CCT zřizovali na dně vyschlého jezera přistávací dráhu, když doslova vybuchla další krize. Na Rangery, kteří byli přiděleni k zabezpečení perimetru letiště, narazil pašerák benzínu, který jel v nákladáku po prašné silnici. Když na jejich znamení nezastavil, vypálili na něj protitankovou střelu LAW; náklad benzínu vybuchl a osvítil noc ohnivou koulí o průměru třiceti metrů.

Vrtulníky námořní pěchoty se začaly pomalu proboujovat na místo. „Čekali jsme na vrtulníky, když konečně doklopýtal stroj číslo šest a přistál. Po přistání byl nepoužitelný; ztratil tlak v hydraulice. A dostáváme zprávu, že je to poslední vrtulník. Takže jsme připraveni, na obzoru stále hoří pašeráková cisterna, na mušce máme padesát zmatených Íránců, panuje absolutní tma a máme jen pět vrtulníků. Všichni vědí, že naším naprostým minimem je šest.“ Lampe udělal na moment pauzu, aby zdůraznil význam svých slov. „Konečně přichází rozhodnutí. Zabalte to. Vracíme se domů.“

Abychom mohli místo evakuovat, jeden z MC-130 potřeboval palivo z tankeru EC-130, což znamenalo přemístit dva vrtulníky. Lampe vzpomíná, co se dělo dál: „Byl jsem o sto metrů dál, když se vrtulník zvedl a vracela se písečná bouře, takže jsem odvrátil od bičujícího písku tvář. Koutkem oka jsem spatřil, jak ztrácí výšku a začíná sklouzávat, a pak nastal výbuch. Všude byl pořád prach, ale když vrtulník dopadl na tanker EC-130 vedle něj, uviděl jsem obří ohnivou kouli. Osádka vrtulníku už byla upečená, vyřízená. Vzpomínám si, jak se z pravých dveří pro výsadkáře hrnuli lidé.“

Uprostřed této katastrofy se Lampemu a ostatním, spolu s Delta Force a osádkami těch C-130, podařilo vyzvednout oběti a všechny naložit do zbývajících MC-130. Když letěli do bezpečí, Mike si

nemohl pomoci a říkal si: „Nenechali jsme tam někoho? Určitě jsme tam nechali osádku letounu, naše spolubojovníky.“ Byl to nešťastný konec první skutečné americké protiteroristické mise zaplacené životy osmi námořních pěšáků a letců. Pro muže Značky X, kteří ty výzvy zvládli a svou letištní misi úspěšně splnili, to byl triumf nad zanedbáváním ze strany letectva, ale hořkosladký milník. Přesto si byli jistí, že bojové schopnosti, které jednotka předvedla, jí umožní pokračovat v rozvoji souběžně po boku jejích protějšků z Delta Force.

* * *

Tom Allen byl tichý a skromný policejní důstojník ve Windsor Locks, jenž se dobrovolně přihlásil, že bude trénovat chlapecký středoškolský tým ve skocích do vody, a v roce 1977 začal s Johnovým starším bratrem Kevinem. John byl v osmé třídě a sledoval, jak se Kevin učil skákat z jednometrového skokanského prkna jednu šipku za druhou. Kevin v tom byl velmi rázný a to Johna zaujalo. Rozhodl se, že se chce ve skokanském tréninku k těm žákům ze střední školy připojit, a požádal o to trenéra Allena, který zašel za Johnovým otcem, aby zjistil, co si o tom myslí. „Je nejlepším sportovcem ve školním týmu,“ odpověděl otec s odkazem na své třetí dítě, takže Tom Johna do týmu přibral. Když se pak John stal v prváku na střední členem školního týmu, měl před skokany do vody ze soupeřících škol a dokonce i před sportovci z univerzity značný náskok.

V prvním ročníku se John rychle spřátelil s týmovým parťákem z druháku Michaelem DuPontem. Během dalších dvou let se John a Michael navzájem podněcovali, aby dosáhli lepších skoků, když se během skokanských soutěží střídali na prvních a druhých místech. Jak se to stává všem skvělým trenérům, Tom zjistil, že jeho dva nejlepší skokani nepotřebují moc vedení, protože jejich soutěživost a kamarádství je pohánělo účinněji, než by to on kdy dokázal. Michael si ve vzpomínkách na svého přítele nejvíce vybavuje „jeho soutěživost, tah na bránu a inspiraci, kterou mi dodával, když jsme společně skákali. Nejoblíbenější částí našeho přátelství je můj

poslední rok ve škole, kdy jsme se střídali při dosahování skokanských rekordů. Překonal rekord jako první, pak jsem já překonal jeho rekord a tak pořád dokola. Myslím, že stále drží středoškolský rekord.“

Během čtyř let středoškolského skákání do vody se John postupně zlepšoval. V prvním ročníku se umístil na státním mistrovství pátý, další rok byl třetí. Ve svém prvním a posledním ročníku se stal jedničkou, což z něj udělalo v historii střední školy ve Windsor Locks nejlépe hodnoceného skokana do vody v Connecticutu a první jedničkou ve skocích do vody ve státě.

John absolvoval školu v červnu roku 1983 a okamžitě se přihlásil na connecticutskou státní univerzitu UConn. Jeho život byl zjevně naplánovaný. Jako hlavní obor si vybral strojírenství a přidal se k univerzitnímu mužskému skokanskému týmu. Už tehdy byl v jejich divizi číslo jedna ve skocích z jednometrového prkna a z třímetrového prkna číslo tři. Myslel si, že bude soutěžit během celé vysoké školy, získá titul, najde si správnou ženu, následně správnou práci, a jeho život se dostane do správných kolejí.

* * *

20. října 1983, když byl John ponořený ve svých prvních lekcích strojírenství a v univerzitním bazénu, si Kouč Carney u sebe doma ve Fayetteville v Severní Karolíně vychutnával pivo a čtvrteční večerní fotbalový zápas v televizi. Florida State vytíral s Louisville podlahu, když zazvonil telefon; bylo to operační středisko Spojeného velení speciálních operací (JSOC) v nedalekém Fort Braggu. Generálmajor Dick Scholtes, velitel JSOC, potřebuje, aby Carney přijel. Opustil Louisville, který už beznadějně prohrával 51:7, ve 22.20 dorazil do důkladně střeženého areálu JSOC a našel tam generála a jeho štáb, jak zírají na mapy a satelitní snímky nevýznamného ostrova zvaného Grenada.

* * *

Před třemi roky, v létě roku 1980, v bezprostředních dozvucích Desert One, vypovídal Kouč před Hollowayovou komisí a výsledkem bylo vytvoření nového Spojeného velení speciálních operací, které zahrnovalo již vyzkoušenou, ale zraněnou Delta Force. Velení se začínalo rýsovat, když se vytvořil SEAL Team Six (nejnovější tým SEAL, vytvořený přímo pro JSOC), přidala se Operační skupina 160 (nejlepší armádní jednotka vrtulníků) a Koučova Značka X se stala Odřadem 1 MACOSu (Military Airlift Command Operations Staff - Štáb velení vojenských leteckých transportních operací), jak se nevinně jmenovala nová a nyní neutajovanější organizace v letectvu. „Od 1“ (Odřad 1) měl být příspěvkem letectva novému velení. Nikdo ze zúčastněných si nedokázal představit, že se přemění v nejdynamičtější a nejrůznorodější jednotku speciálních operací v letectvu.

V té době žili muži z „Od 1“ jako vagabundi mimo hangár na letecké základně v Charlestonu v Jižní Karolíně. „Mám dobrou a špatnou zprávu,“ oznámil Kouč jeden den krátce poté, co se ten podzim vrátili na leteckou základnu z plánování druhého pokusu o záchranu amerických rukojmí v Íránu. „Ta dobrá zpráva je, že se přeměníme v samostatnou jednotku.“

„Co je ta špatná?“ vyptával se Mike Lampe.

„Bude to ve Fort Braggu, takže můžeme být vedle Delty. Stěhujeme se do Fayettenamu,“ řekl s narážkou na alternativní a posměšný vojácký název nedalekého města Fayetteville v Severní Karolíně.

Když se tým v roce 1981 přesunul na leteckou základnu Pope ve Fort Braggu, žili muži ve zchátralém mobilním domě, dokud se podmínky nezlepšily. „Dostali jsme druhý mobilní dům,“ řekl Lampe suše o jejich „vylepšeném“ ubytování. V říjnu 1983, když Kouče povolali na JSOC, se „Od 1“ rozrostl na čtyřadvacet mužů a byli lépe vycvičení (přestože jim chybělo vybavení), protože těžili z tří let výcviku s Rangers a Deltou.

13. října 1983, když Koučovi CCT získávali ve Státech svou zdatnost, poslední v řadě převratů svrhl grenadského marxistického vůdce Maurice Bishopa poté, co se pokusil sblížit s Američany, a ten skončil v domácím vězení. 17. října ho jeho podporovatelé

osvobodili, ale o tři dny později byl zavražděn a tento malý národ upadl do chaosu s neustálou střelbou na potkání. Navíc početná přítomnost Kubánců a rozšiřování sovětského vlivu do americké geopolitické sféry vyvolávaly ve Washingtonu obavy ohledně možné hrozby několika stovkám amerických studentů medicíny a turistům na ostrově. Podle amerického plánu měli Rangers a týmy CCT obsadit grenadské mezinárodní letiště Point Salines jako letecké předmostí, aby mohli vysadit 82. výsadkovou divizi a další následující jednotky. Delta zachrání studenty medicíny z jejich studentského kampusu poblíž Point Salines, zatímco týmy CCT zřídí letecké předmostí a během třiceti minut od seskoku na letiště ho budou ovládat, což je kritérium, které se stane standardem platným do dnešního dne.

Večer 24. října dostala mise zelenou. CCT s muži z 1. praporu Rangers pracovali několik dnů v dusném klimatu Georgie téměř bez odpočinku. Poté, co naložili letadlo, vděčně využili příležitost k troše zoufale potřebného spánku, přestože nevěděli, do čeho jdou.

Za letu, několik hodin po vzletu, si Rangers a CCT začali nasazovat padáky pro seskok ze sta sedmdesáti metrů. „Někteří chlapi si nasadili záložní padáky, jiní ne.“ Aby mohli letět pod účinnou střelbou protiletadlových kanónů umístěných na kopcích obklopujících Point Salines, byl ten seskok z výšky o devadesát metrů menší, než byla standardní výška bojového seskoku z dvou set čtyřiceti metrů. Protože kanóny nemohly snížit hlavně pod tuto úroveň, předpokládalo se, že invazní letouny budou před palbou z krátké vzdálenosti v bezpečí.

Celá jednotka měla provést invazi za úsvitu, protože vrtulníky námořní pěchoty neměly možnost nočního vidění a v hodinu „H“, jak se nenápaditě označoval začátek invaze, obsazovaly další strategický cíl na ostrově, letiště Pearls. Spojený štáb, který si neuvědomoval (nebo možná ignoroval) stále bolestnou lekci Desert One, využil tuto příležitost k účasti všech armádních složek na úkor operační účelnosti.

„Vidím pobřeží a vypadá *nízké*. Zdá se mnohem nižší než těch sto padesát zasraných metrů. Vzpomínám si, že jsem viděl stopovky

granátů z velkorážného protiletadlového kanónu, ale přelétávaly nad námi. A pak, kurva, nemám záložní padák," vzpomíná Lampe.

Pronesl krátkou modlitbu za chlápka, který balil jeho padák a vyskočil levými dveřmi. Vypadl z letounu za ranního světla a cítil se jako úplně nahý, když čekal, až do jeho těla narazí projektily, a jakmile vypadl ze dveří, horizontálně to s ním trhlo, jak se otevřel padák.

Tým CCT na letišti povolil jako řídící letového provozu přistání prvního letounu, pustil se do své práce, když přistával jeden letoun za druhým, a naváděl je na jejich určená stanoviště. „Letouny vykládaly svůj náklad ‘bojovou vykládkou’. Sklopily rampu, přidaly plyn a palety s výstrojí nebo ozbrojené džípy vyjely ze zádě.“ CCT řídili letiště po dobu trvání bojových operací a pak ho předali zpět civilním zaměstnancům. Americké jednotky stabilizovaly ostrov, na němž byli kubánští vojáci, a dokončily záchranu 233 amerických studentů z lékařské fakulty v True Blue.

CCT byli přiděleni také k jednotkám Delta Force, které měly obsadit další určené cíle, a jejich klíčovou činností bylo řízení leteckých útoků, zejména letounů palebné podpory AC-130. I přes překážky a složité vztahy mezi armádními složkami byla operace pro speciální taktické operátory úspěchem, protože řídili největší rezervní letiště v americké historii, a ve spolupráci se svými partáky z Delta Force si vedli bezchybně. Grenada představovala dozrání „Od 1“ do formy, kterou si udrží další desetiletí, a po boku Delta Force a SEAL Team Six dál poroste.

* * *

John Chapman sledoval v televizi se zbytkem Ameriky zprávy o invazi a trochu ho zaujala skutečnost, že k ní došlo, ale v prvákově nic dalšího nevyvolala. Měl spoustu starostí s propadnutím. V době, kdy invaze a semestr skončily, měl tak špatné známky, že mu nedovolili soutěžit ve skocích do vody. Zcela určitě to byl chytrý mladý muž, ale jeho sestra Lori si vybavuje Johnova vlastní slova: „Studium nebylo nic pro něj; jeho zajímaly činy.“

Jako většina mladých mužů, které vysoká škola nezaujala, se John vrátil domů, a protože uvažoval o letectvu, vzal práci mechanika a řidiče odtahového nákladáku. Pak, v třetím týdnu srpna 1985, John k letectvu narukoval. Matce slíbil, že zkusí něco „bezpečného“, a tak si vybral práci specialisty na informační systémy. K Lori byl upřímnější: „Potřebuji dělat něco víc, než zůstat celý život ve Windsor Locks. Chci vidět svět; nemůžu zůstat tady.“

Když byl John na letecké základně Lackland v Texasu, zúčastnil se náborové informační schůzky týmu speciálních taktických operátorů, kterou navštívili všichni muži v základním výcviku. Ačkoliv měl s letectvem smlouvu na výcvik technika informačních systémů, CCT si mohli vybírat ze všech vhodných kandidátů a zájemců, a jestli měl kandidát zájem, mohl se ze své specializace u letectva vyvázat a zkusit to u nich. Pokud prošli fyzickým testem pilota 2. třídy a CCT testem fyzických schopností a vytrvalosti PAST¹, byli přijati. Když John sledoval videa, jak CCT vyskakují z letounů, jezdí na motocyklu, potápějí se, přivolávají nálety a provádějí výsadky v útočných zónách, zaujalo Johna to, po čem toužil nejvíc – náročné úkoly a vzrušení.

Ovšem jeho slib matce byl neochvějný a on nechal možnou budoucnost taktického operátora otevřenou. Poté, co John dokončil na Keeslerově letecké základně v Mississippi základní výcvik a technický výcvik, přijel v únoru 1986 na své první služební přidělení na základnu letectva Lowry v Auroře v Coloradu. Většinu ze svého nového života a kariéry v letectvu si užíval, ale brzy se vrátilo nutkání dělat „něco víc“. Svou práci u klávesnice a monitoru musel bohužel vykonávat minimálně tři roky. Koncem roku 1988 se rozhodl, že se pokusí přestoupit do výcviku CCT.

Sledoval vše o speciálních taktických operátorech a četl to málo, co bylo k dispozici od Grenady přes Desert One až po války v Laosu a Vietnamu, a zařekl se, že se naučí vše, co bude možné, a neúnavně se připravoval na test PAST. Měl pocit, že dodržel svůj slib mámě tím, že nejprve zkusil něco bezpečnějšího. Když uplynuly tři roky, podal žádost o přeložení. Chtěl jen dostat příležitost, jen jednu příležitost, dokázat, že je schopen zvládnout něco tak

obtížného, co ho dostane mezi jedno procento nejlepších mužů v armádě.

Na jaře 1989 John souhlas s přeložením získal a v létě se vrátil na leteckou základnu Lackland, aby nastoupil do indoktrinačního kurzu CCT - neformálně známého jako indoc – což je nejdrsnější část výcviku, z níž vypadne velká většina dobrovolníků. Věděl, že devadesát procent kandidátů, kteří se pokusili dostat ke speciálním taktickým operátorům, výcvik nezvládlo. Nevěděl, co přesně vyjadřuje ta desetiprocentní úspěšnost pro ty, kdo nemohli nebo neměli kuráž to zvládnout, ale zcela jistě byla před nimi mnohá rizika a nejistoty. Ale byl to pouze první z deseti kurzů armády, námořnictva a letectva, kterými musel projít, aby se stal kvalifikovaným CCT. Bude to dlouhý rok a půl.

* * *

Mike Lampe a „Od 1“ se během let mezi invazí na Grenadu a dobou, kdy Johnovi Chapmanovi schválili přeložení, hodně změnili. Mikea Lampeho povýšili v roce 1989 na štábního praporčíka (nejvyšší poddůstojnická pozice v letce letectva) a byl hodnostně nejvyšším šéfem jednotky. Kouče povýšili a pokračoval dál a jednotka stále procházela změnou názvů, aby se skryla její identita a účel. Spolu s novým velitelem majorem Craigem Brotchiem také zavedl formální výběrový proces, který odrážel proslulé prověřování Delta Force, jež vrcholí „dlouhým pochodem“, ale s jedním výrazným rozdílem - Delta Force byla otevřená pro všechny příslušníky armády bez ohledu na jejich původ, zatímco (nyní) 1724. speciální taktická letka, podle jejího umístění v areálu JSOC nad leteckou základnou Pope neoficiálně zvaná „Kopec“, přijímala pouze dobrovolníky, kteří byli běžnými do boje nasaditelnými taktickými operátory s dvěma roky operační zkušenosti a doporučením od svých velitelů.

Když John Chapman přijel v roce 1989 na „indoc“, nastala další krize. Manuel Noriega, panamský diktátor, ignoroval výsledky prezidentských voleb a rozhodl se zůstat u moci, přičemž také řídil své lukrativní impérium, které dodávalo na trh kokain. Noriega, možná pod vlivem svého vlastního produktu, 15. prosince vyhlásil,